

Het organiseren van datadiensten

Data delen zonder gedoe

Data wordt ook wel het nieuwe goud genoemd. Ik zie het meer als het ultieme smeermiddel voor het verkrijgen van (maatschappelijke) waarde. Bij Scamander geloven we in die waarde van data. Door data om te zetten in inzichten, kun je het welzijn van de burger, maar ook van jezelf verhogen. Daarvoor moet je data wel 'bevrijden' en laten stromen. Alleen dan kun je een beter resultaat halen en je doelstellingen bereiken. Met het inrichten van een datadiensten organisatieonderdeel kan dat sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en zonder gedoe.

De uitdaging

We barsten allemaal van de data. Die data staat in de applicaties die je gebruikt en de bestanden die je opslaat, maar bijvoorbeeld ook in de e-mails die je uitwisselt met je collega's of zakenrelaties. Helaas krijgen we deze data vaak maar moeizaam 'in beweging' voor het efficiënt en effectief invullen van ons eigen werk. Het wordt nog lastiger als iemand anders jouw data nodig heeft. Zo zijn er in de organisatie verschillende beleidsthema's waarvoor het delen van data noodzakelijk is. Natuurlijk omarm je deze thema's, maar op het delen van je data zit je niet altijd te wachten. Het kost je tijd en moeite, er worden vaak aanvullende dingen van je gevraagd en je moet ook je eigen werk nog af zien te krijgen. Op nog meer werk zit je niet te wachten!



Hoe los je de data-deel impasse op?

Hoe kun je deze data-deel impasse doorbreken? Met andere woorden, hoe zorg je ervoor dat het delen van data geen gedoe meer is, maar een eenvoudige handeling? Dat kun je het beste doen door er een dienst van te maken binnen je eigen organisatie: een datadiensten unit. De primaire taak van deze dienst is het regelen van afspraken tussen de bronhouder van de data en de afnemer. In feite een soort makelaar die vraag en aanbod bij elkaar brengt en al het benodigde gedoe voor je regelt en bij je wegneemt. Je kunt zo altijd bij iemand terecht om je data te laten stromen, op een veilige, verantwoorde en degelijke manier.

Het fenomeen datadiensten is niet helemaal nieuw. Er zijn al verschillende gemeentes die hiermee aan de slag zijn gegaan. Zo hebben bijvoorbeeld Gemeente Rotterdam, Drechtsteden en Enschede al datadiensten ingericht. We hebben ze daarbij mogen helpen. Ze plukken hier nu dagelijks de vruchten van. Zie ook: <https://www.linkedin.com/posts/dataliberators-maken-in-rotterdam-echt-verschil-activity-6751563015105077248-xRtS>

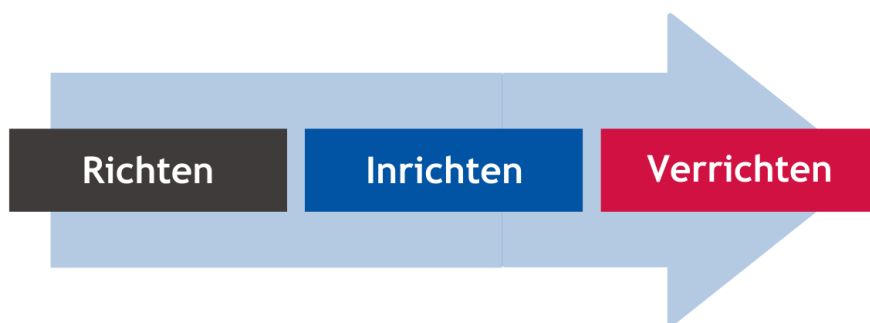
Wat levert datadiensten jou en jouw gemeente op?

Als eerste: het maakt je werk leuker. Het haalt de irritaties weg die komen kijken bij het delen van data of bij het opvragen en ontvangen van data die je nodig hebt voor jouw werk. Doordat het extra gedoe wordt weggenomen, kun jij je tijd volledig besteden aan de zaken waarmee je echt het verschil kunt uitmaken voor collega's, bestuurders, de burgers en bedrijven en bezoekers van in jouw gemeente.

Er zijn veel opgaven waarin je met data het verschil kunt maken. Door het inrichten van datadiensten wordt het eenvoudiger om daaraan mee te werken. Daarmee draag je bij aan de invulling van de stadsvisie en -beleid. Hoe mooi is dat? Ook de samenwerking met de ketenpartners, waarmee je deze opgaven samen invult, loopt soepeler. Het delen van data over en weer maakt de keten sterker en efficiënter. Kortom, genoeg redenen voor de inrichting van datadiensten.

Hoe organiseer je die datadiensten dan?

Het organiseren van datadiensten kun je onderverdelen in 3 stappen: richten, inrichten en verrichten.





Richten

Het realiseren van een nieuw organisatieonderdeel vereist eerst een goed plan met daarin helder gedefinieerd wat de nieuwe dienst moet opleveren, de fase richten. In dit plan neem je ook een indicatie voor FTE's en rollen op. Wil je weten hoe andere organisaties dit hebben aangepakt? We brengen je graag in contact met collega's bij andere gemeenten die hier ervaring mee hebben. Wel zo makkelijk, en vooral: ze spreken jouw taal.

Inrichten

Voor de fase inrichten kun je bij Scamander gebruik maken van een kant-en-klaar draaiboek waarbij we Mavim inzetten als instrument. In Mavim kun je de werkprocessen, rollen, voorzieningen en besturing vinden die nodig is voor het inrichten van het proces. Denk daarbij aan vraag en aanbod, maar ook aan het proces voor het managen van de datakwaliteit. Dit is een uitermate belangrijk proces voor datadiensten. De afnemers willen uiteraard data waarvan bekend is wat de kwaliteit is. De kennis over de data (de metadata) over bijvoorbeeld die kwaliteit, wordt door datadiensten verzameld en weer ter beschikking gesteld aan de (interne) klanten in de vorm van een doorzoekbare bibliotheek met data(sets).

In de fase inrichten kun je er ook voor kiezen om het uitwisselen van data naar de cloud te brengen. Scamander biedt daarvoor een volledig ingericht Microsoft Azure dataplatform met connectoren naar de meest voorkomende applicaties. Deze oplossing bieden we inclusief dashboards, data distributie mechanismes, datakwaliteitsrapportages en data dictionaries. Daarbij stimuleren we proactief het uitwisselen van kennis, ervaringen maar ook oplossingen met de gemeenten die lid zijn van Scamander's Data Liberation Network.

Verrichten

Wanneer de datadiensten zijn ingericht, kun je overgaan naar verrichten. Dat begint met het invullen van de gewenste rollen. Lukt dat niet direct? We kunnen je daarmee op weg helpen. In de vorm van advies, maar desgewenst ook met tijdelijke capaciteit. Denk daarbij aan rollen als gegevensmakelaar, data architect, data engineer, data scientist en interim kwartiermaker. Zo kun je snel, eenvoudig en effectief data omzetten naar (maatschappelijke) waarde.

Ronald Kok

Data Ambassadeur